

מסורת הש"ס

(א) מוטב לו... (ב) טובה לו... (ג) מוטב לו... (ד) מוטב לו... (ה) מוטב לו...

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מי אמרינן וכו' (ב) תוס' ד"ה מי אמרינן וכו'...

מוסף רש"י

יתומין שקדמו ופברו בנכסים מועטין... שנתקלו הנכסים ונתמטעו... ונתמטעו ונתמטעו...

מי שמת פרק תשיעי בנא בתרא

קמ.

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ט מהלכות... אלוהי הלוה כגון ענין... מה שפ"ט א"ר מ"י פ"ט... פ"ט א"ר מ"י פ"ט...

יתומים שקדמו ופברו בנכסים מועטין... ומכרו קודם שעמדו דבין לגבות לזנות נכסים מועטין... ומכרו ונראה לפ"י ככר תפסו הגנות או הגבו להם ב"ד אם...

שקלי לכו בנות לנלוסו. בתמיה. דכיון דקריט לכו מועטין א"כ לא יטלו יהן כלום הבנים דהא תנא בתמני' גבי נכסים מועטין הבנים ישאלו על הפתחים: והוא דקמני ישאלו על הפתחים היינו משאיליו אותו השאר צהולא...

שקלי להו בנות לכו להו אלא אמר רבא "מוציאין להן מזונות לבנות עד שיבגרו והשאר לבנים" פשיטא מרובין ונתמטעו יבבר זכו בהן יורשין מועטין ונתרבו מאי ברשות יורשין קיימי הלכך ברשות יורשין שבוה או דלמא סלוקי מוסקי יורשין מהבא תא שמע "דאמר רבי אמי אמר רבי יוחנן ייתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטין מה שמכרו מכרו יתיב רבי רמיה קמיה דרבי אבהו וקא בעי מיניה אלמנתו מהו שתמעט בנכסים מי אמרינן כיון דאית לה מזוני ממעטא או דלמא כיון דאילו מנסבא לית לה השתא נמי לית לה "אם תמצא לומר כיון דאילו מנסבא לית לה השתא נמי לית לה בת אשתו מהו שתמעט בנכסים מי אמרינן כיון דרבי מנסבא נמי אמרינן ליה ולא ממועטא או דלמא כיון דאילו מתה ליה ולא ממועטא ואם תמצא לומר כיון דאילו מתה לית לה ולא ממועטא בע"ה מהו שימעט בנכסים מי אמרינן כיון דרבי מייית נמי אית ליה ממועט או דלמא כיון דמוחסרי גוביינא לא ממועט ואיכא דבעי ליה לאידך גיסא בע"ה מהו שימעט בנכסים בת

הפתיחים: פשיטא מרובין ונתמטעו. בשעת מיתה היו מרובין ועבשו וקירי מזונות או נתקלקלו הנכסים וחסרו ואין בהן כדי מזון אלו ואלו עד שיבגרו: כבר זכו בהן יורשין. בשעת מיתה אביהן וקרנא זהו נכסים מרובים ויקחו הגנות חלקן המגיעים כפי שזמא של שעת מיתה אביהן והבנים יירשו חלקם שהיה מגיעם באותה שעה וכל מה שחסרו הנכסים חסרו לבנות ולבנים לכל אחד כפי חלקו הראוי לו: ונפרצו. שהולו מזונות: מסו. מי מני רוחא לבנים ויעלו מותר נכסים העודף מכדי מזונות בנות עד שיבגרו: יסומים שקדמו. קודם שהעמידו בנות דבין ומכרו אפילו בנכסים מועטין מה שמכרו מכרו דאין מוציאין למזון האשה והגנות מנכסים משועבדים וכ"ש בנכסים מרובין כדאמר בכתובות האחים שעמדו מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות. ש"מ כיון שאם מכרו מירתן מירה יש להן מפיסת יד בנכסים ואם מרבו יש להן חלק בהן וזכותם בהן עומדת: אלמנתו מהו שתמעט בנכסים. מי שמת והינה בנים ובנות והינה נמי אלמנתו ורביה נמי מזונות כל ימי מיגר ארמיתיה ואין כאן נכסים אלא כדי מזון הבנים והבנות עד שיבגרו ונכסים מרובין ומפרישין מהנכסים מזון האשה והבנות עד שיבגרו והמותר לבנים דהא מועטין יניחו ולאחר שיוצאו המותר ישאלו על הפתחים או דלמא כיון דאילו מיינסבא לבעל לית לה מזוני לא ממעטא וכמאן דלימא דמיא ומוציאין מן הנכסים לבנות כדי מזונן עד שיבגרו וכל השאר ירשו מרובין דהא אלמנה לא ממעטא להו וקרניו זהו הבנים ירשו והבנות חזו ומחלקו הבנות לא חזו האלמנה עמם. והיינו דליכא בין ממעטא ללא ממעטא דאי ממעטא הבנים ישאלו והאלמנה חזו ואי לא ממעטא חזו יחד האלמנה והבנים אכלו הבנות אין להן להספיד צמזונותיהם כלל בין ממעטא בין לא ממעטא דהא בין בנכסים מרובין בין בנכסים מועטין תנן הבנות חזו אי נמי היכא דלא ממעטא מיקרו בנכסים מרובין ואף על פי שנתעבה היום או למחר מליגשא הרי הוא כמרובין ונתמטעו דלמחר כבר זכו בהן יורשין וזונו שלשת יחד בנים ובנות והאלמנה. כן נראה שיטה זו בעיני: בה אשמו. מי שקיבל עליו בשעת נשואין לזון בת אשמו מאיש אחר חמש שנים ומת ומוטל על הירשין לזונה: כיון דאף על גב דמינסבא איה לה מזוני. עד חמש שנים מן הירשין שהרי חוב הוא שנתחייב לה אביהן ממעטא וזונו היא הבנות והבנים ישאלו: לא ממעטא. ומיקרו מרובין בשעת מיתה ונתמטעו אחר כן וכבר זכו יורשין והבנות חזו עד בגר ואותה הבת חזו עמיהן: בעל חוב מהו שימעט. אם אין נכסים אלא כדי החוב ומזון הבנות מי אמרינן דממעט והבנות חזו והבנים ישאלו על הפתחים או לא ממעט חזונו בנים ובנות עד שעת טריפת בעל חוב וכשיטרוף אם יש מותר חזונו בנות עד בגר ואם לאו יפסידו: בת

מחיים הכא תפסה מחיים משמע כיון דלא תפסי מחיים אע"ג דתפסי לאחר מיתה לא היה מועיל כלום אלא מה שמכרו מכרו והא דלמך בפ' נערה (שם דף נה.) רשב"א אומר נכסים שיש להן אחריות מוציאין לבנים מן הבנים ולבנות מן הבנות כו' אבל לא לבנים מן הבנות בנכסים מועטין מ"מ אע"ג דאין מוציאין אם מכרו מכרו והשתא אימי שפיר דכלל מ"מ משמע דפשיטא דמועטין ונתרבו זכו בהם יורשין אפילו ככר תפסו וגבו להם ב"ד דאי לא הכי אכתי הוה ליה למיעבי נמועטין ונתרבו וככר תפסו או הגבו להם ב"ד ואם תאמר כיון דנכסים מועטין נמי מה שמכרו מכרו אפילו ככר תפסו מה חילוק יש בין נכסים מרובין לנכסים מועטין דנכסים מרובין נמי נראה שאין מותרין למכור ולהפקיע מזונות וי"ל דיש חילוק דנכסים מרובין יכולין למכור לזורך גדול אבל בנכסים מועטין אין יכולין למכור כלל לכתחלה ועוד דמרובין ונתמטעו חזו הבנות ובנכסים מועטין לא חזו כלל: בזה שטברו פברו. וא"ת דהכא אמרינן דבין מרובין ונתמטעו ובין מועטין ונתרבו זכו בהם היורשים ופסקי מן שיהי נשו ומתכרו מאי מ"ש דהנהו בני גלזרז מועטין ונתרבו הוו אמו לקמיה דרב עמרם אמר להו זילו פייסינהו ואי לא כו' עד דלחו לקמיה דר"ג אמר כשם שמרובין ונתמטעו כבר זכו בהם יורשין כך מועטין ונתרבו זכו בהן יורשין ופירש בקונטרס זכו בהן יורשין של כתובה הקטנה ופליג ר"ג ארבי עמרם דלמך זילו פייסינהו דמשמע לבני קטנה אמר לפיכך בני הגדולה דאי לבני הגדולה אומר לא הוה שייך לשון פיוס כיון דמן הדין שקלי בני הקטנה בנחלה גמורה דאורייתא ולא קשיא מידי דהכא יד הבנים לעולם על העליונה כדי להעמיד נחלה דאורייתא ועוד דהכא לא פקע כח היתומים מעולם מועטין ונתרבו זכו בהם יורשין היינו יורשי כתובה הגדולה ויעלו אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מדלא קאמר כבר זכו בהן יורשין ופירש בקונטרס דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין בשוה אבל הכא מיעקרא לגמרי: מ"י אמרינן כיון דא"י מינסבא איה לה דהתם לא מיעקרא כולי האי נחלה דאורייתא דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין נמי אי מינסבא לית לה דכתובת דהתון מהזון עד דתלקחן לגובינן ומאי קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי מתה נמי לית לה כמו בת אשמו ועוד אי צאלמנה שייך נכסים מועטין מה שאמר דודאי א"כ אין כן אלא אלמנה אלא הבנים שניהם שורין בנכסים אבל בצלמנה לא שייך בגרות ועד מתי יהיו נכסים מועטין ונראה לפרש דודאי א"כ אין כן אלא אלמנה אלא הבנים שניהם שורין בנכסים וכן אם אין כן אלא אלמנה ובנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לבנות שהן יורשי ירישו והם בנות ירשה במקום שאין בנים ואע"ג דמיחסר

דקאמר מה שמכרו מכרו ולר"י נראה דהא דקאמר חסר ר"ג כו' מועטין ונתרבו זכו בהם יורשין היינו יורשי כתובה הגדולה ויעלו אלו כתובת אמו ואלו כתובת אמו מדלא קאמר כבר זכו בהן יורשין ופירש בקונטרס דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין בשוה אבל הכא מיעקרא לגמרי: מ"י אמרינן כיון דא"י מינסבא איה לה דהתם לא מיעקרא כולי האי נחלה דאורייתא דהרי מ"מ כולן יורשין אע"פ שאין נוטלין נמי אי מינסבא לית לה דכתובת דהתון מהזון עד דתלקחן לגובינן ומאי קאמר נמי בע"ה מיחסר גוביינא בת נמי מיחסר גוביינא ואי מתה נמי לית לה כמו בת אשמו ועוד אי צאלמנה שייך נכסים מועטין מה שאמר דודאי א"כ אין כן אלא אלמנה אלא הבנים שניהם שורין בנכסים וכן אם אין כן אלא אלמנה ובנות דלא תקנו (ב) נכסים מועטין אלא לבנות שהן יורשי ירישו והם בנות ירשה במקום שאין בנים ואע"ג דמיחסר